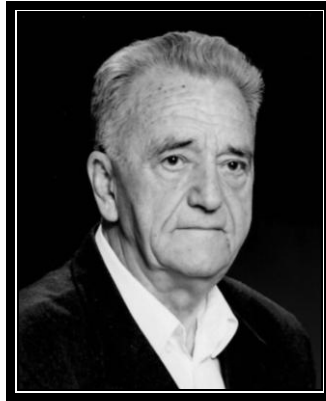

IN MEMORIAM

Prof. Mihajlo Mikle SERAFIMOVSKI
(1926 - 2020)

U Skopju je 24. septembra 2020. godine u devedeset trećoj godini života preminuo prof. Mihajlo Mikle Serafimovski, jedan od najistaknutijih hidrotehničkih graditelja Makedonije, ali i Jugoslavije, veoma uvažavan i poštovan učitelj hidrotehničkih inženjera Makedonije. Bio je jedan od najplodnijih graditelja brana i drugih hidrotehničkih konstrukcija u bivšoj Jugoslaviji, a u dužim periodima je bio i na čelu ključnih državnih institucija Makedonije u oblasti voda. Veoma omiljen među inženjerima, svojim bivšim studentima, nesebično im je pomagao stručnim savetima gotovo do kraja svog života.

Mihajlo Serafimovski je rođen 3. novembra 1926. godine u Tetovu. Nakon završene gimnazije i vojnog roka (1945-1947) upisao se 1947. godine na Građevinski fakultet Tehničke velike škole u Beogradu. Diplomirao je sa odličnom ocenom decembra 1952. na Hidrotehničkom odseku, kod profesora dr Živka Vladislavljevića. Kao jednom od najboljih studenata Serafimovskom je predloženo da ostane na fakultetu, ali se on odlučuje za najtežu, najodgovorniju, ali stručno i razvojno najzahvalniju varijantu – da krene od gradilišta. To su bila ona divna, u sadašnjim državama Balkana teško shvatljiva vremena, kada se ratom razorena Jugoslavija odlučila za najzdraviji razvojni put: da sve obnavlja i gradi - vlastitim snagama. I da bez ikakvog oklevanja odmah krene sa izgradnjom čak i najsloženijih objekata i

sistema, onih od kojih bi i sada zazirali. I da sve gradi svojim kadrovima koji su se kalili na najefikasniji način – kroz rad na projektovanju i građenju.

U skadu sa praksom iz tih građevinski zahuktalih vremena, mlad inženjer Mihajlo Serafimovski odlazi na tada jedan od građevinski najsloženijih i najzahtevnijih sistema – Sistem Mavrovo, sa branom i akumulacijom 'Mavrovo', sa dugačkim i složenim dovodima vode i sa tri hidroelektrane. Postavljen je na najodgovorniju dužnost tehničkog rukovodioca gradilišta pristupnih tunela, podzemne mašinske zgrade i odvoda te elektrane. Za inženjera Mihajla Serafimovskog građenje tog objekta, tada jednog od najvećih i najtežih u Jugoslaviji, bila je izvanredna škola. To iskustvo, praćeno stalnim učenjem, učinili su da je inž. Mihajlo Serafimovski izrastao u odličnog projektanta, organizatora, brzo mislećeg inženjera, kasnije profesora, koji je pri projektovanju ili revidovanju projekata veoma jasno sagledavao metode izvođenja tih objekata i mogućnosti njihove realizacije. Na građenju HE Vrutok, Mihajlo Serafimovski ostaje do kraja 1955.

Godine 1956. Mihajlo Serafimovski prelazi na Građevinski fakultet u Skopju, gde je izabran za asistenta na Katedri za hidrotehničke objekte, za naučne oblasti 'Korišćenje vodnih snaga' i 'Hidrotehnički objekti'. Nastavlja da intenzivno radi u praksi, jer je uvek smatrao

da su stručni i pedagoški rad na univerzitetu nerazdvojno povezani i da nastavnik koji najintenzivnije ne radi u struci, i to na najstroženijim zadacima, ne bi trebalo da se bavi obrazovanjem inženjera. Godine 1964 izabran je za docenta i produžava delo svoga učitelja i osnivača katedre za hidrotehničke objekte – profesora Bratislava Subanovića. Godine 1970 izabran je za vanrednog profesora, a 1976 za redovnog profesora, za predmete 'Korišćenje vodnih snaga' i 'Hidrotehnički objekti'. Na fakultetu ostaje sve do penzionisanja 1987. godine. Bio je izvanredan nastavnik, veoma sistematičan, savestan, jedan od onih sve ređih ljudi koji sa ljubavlju prenosi studentima i svoje znanje i svoje veliko iskustvo u praksi. Ali prenose svojim studentima i ljubav prema struci, prema stvaralaštvu, prema neprekidnom učenju i stručnom usavršavanju. Njegova predavanja i vežbe su bili uzor i nauke i pedagogije. Predavanja je na najslikovitiji način ilustrovao primerima iz svoje bogate prakse, što su studenti prihvatili na najbolji način. Uvek vedar, sa svojim prepoznatljivim toplim, srdačnim osmehom, uvek spreman da primi i saslušati studente i pomogne im i u nastavi, ali i u rešavanju drugih njihovih problema, bio je veoma omiljen i kod studenata i kod kolega.

Stručni i naučni opus aktivnosti prof. Mihajla Serafimovskog je izuzetno bogat. Nakon prelaska na fakultet posvetio se, pored nastave, najintenzivnijem stručnom radu: projektovanju, studijama sistema, revizijama projekata, ekspertizama. Kao projektant, revident, predsednik stručnog saveta, ili ekspert od koga se tražilo stručno mišljenje – učestvovao je u realizaciji svih iole značajnijih hidrotehničkih objekata u Makedoniji. Radio je, međutim, i na planiranju, reviziji i odlučivanju o nekim od veoma delikatnih objekata u Srbiji i BiH. U periodu 1957-59 kao odgovorni projektant u Hidroelektroprojektu (HEP) iz Skopja radio je na projektima brojnih objekata: HE Raven, HE Špilje, lučne brane Gratče, regulaciju reka Crni Drim kroz Strugu, itd. U periodu 1960-63 bio je tehnički rukovodilac Republičke direkcije za izgradnju hidromeliorativnih sistema u Makedoniji, kada su izradjeni i realizovani izuzetno značajni projekti za odvodnjavanje Pelagonije, Skopskog i Struškog Polja od 61.000 ha i za navodnjavanje Bregalničkog, Strumičkog i Tikveškog Polja sa površinom od 62.000 ha, sa branama Kalimanci na r. Bregalnici, Turija na r. Turija, Vodoča na r. Vodoča, Mantovo na r. Lakavica. Projektant je najviše kameno-zemljane brane u Jugoslaviji - Tikveš na Crnoj Reci. U periodu 1964-1978 u HEP-u, Skopje radi na brojnim objektima (HE Špilje, HE Tikveš, HE Kalimanci, objekti više pristaništa na Ohridu, više melioracionih sistema, brane

i HS Streževo, itd.). U periodu 1978-1981, kao član Vlade Republike Makedonije vodi resor vodoprivrede.

U periodu 1982-1986. kao projektant i konsultant HEP-a Skopje radi na projektima HE Čebren, brana i HS Streževo, sistema za snabdevanje vodom TE Negotino iz r. Vardara, HS Zletovica i brane 'Kneževo', itd. Kao ekspert angazovan od Svetske banke i FAO-a učestvuje na izradi brojnih projekata i studija: Studija za korišćenje vodnog potencijala r. Vardara, brana 'Lisiče', itd. Posebno treba izdvojiti doprinos prof. Mihajla Serafimovskog planiranju u svim fazama izgradnje brane i HE Kozjak na reci Tresci. Rukovodio je izradom Idejnog projekta za izbor tipa brane i postrojenja HE Matka 2 ('Sveta Petka'), kao i izradom projekata za lučnu branu i prateće objekte HE Sveta Petka na reci Treski.

Pored imprintsivne aktivnosti u oblasti inženjerstva brana i hidrotehničkih objekata i postrojenja prof. Serafimovski ima i bogat publicistički opus, jer je u vrlo značajnim publikacijama i na naučnim skupovima objavio brojne radove iz oblasti hidrotehničkih konstrukcija, brana, hidroenergetike, hidraulike objekata, strateškog planiranja u oblasti voda, i sl.

Prof. Serafimovski je bio počasni član Makedonskog komiteta za velike brane (MACOLD), a u periodu 1978-81, u vreme kada su se stručnost i moralni integritet ljudi posebno cenili, bio je na stručno odgovornim položajima u Makedoniji. Bio je i Predsednik Komiteta za vodoprivredu - nezavisnog resornog tela u Vladi i član Vlade SR Makedonije. Građevinski fakultet Univerziteta u Beogradu je posebno zahvalan svom nekadašnjem studentu profesoru Mihajlu Serafimovskom, jer je u jednom periodu na njemu sa velikim uspehom predavao predmete Brane i Hidrotehničke konstrukcije.

Za svoj samopregorni rad prof. Serafimovski je dobio brojna priznanja, među kojima su dva Ordena rada (i najviši rang tog ordena – Orden rada sa crvenom zastavom), brojne povelje od univerziteta, naučnih institucija i preduzeća. Nosilac je i Plakete za životno delo koje mu je 2018. dodelio Makedonski komitet za velike brane, povodom jubileja – 80 godina Inženjerstva brana u Republici Makedoniji. No, najveće priznanje prof. Serafimovskom, velikanu hidrotehničkog stvaranja u Makedoniji i Jugoslaviji su brojne generacije izvedenih hidrotehničkih inženjera čiji je Mikle bio omiljen učitelj. Priznaje su i dragoceni hidrotehnički objekti i sistemi koji će trajno svedočiti o velikom graditelju prof. Mihajlu Serafimovskom, koji je u njih ugradio svoje veliko znanje, rodoljublje i ljubav prema ljudima i struci. Neka mu je večna slava i hvala.

Ljupčo Petkovski i Branislav Đorđević